

Avto-moto šport v Žireh in okolici

varnost v prometu
raziskovalna naloga

Avtor: Nejc ŠUBIC

Mentorica: Barbara PETERNEL, pr. slovenščine in univ. dipl. bibl.

Žiri, 2019

I KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	1
2 TEORETIČNI DEL.....	2
2.1 VARNOST V PROMETU	2
2.2 ZNANJE KOT POT DO VEČJE PROMETNE VARNOSTI	3
2.2.1 Voznik.....	3
2.2.2 Vozilo	4
2.2.3 Cesta.....	4
2.3 AVTOMOBILISTIČNE DIRKE.....	5
2.3.1 Dirka.....	5
3 EKSPERIMENTALNI/EMPIRIČNI/RAZISKOVALNI DEL	7
3.1 METODOLOGIJA	7
3.1.1 Opis vzorca raziskave	7
3.1.2 Opis merskega instrumenta	7
3.1.3 Opis postopka zbiranja podatkov	7
3.1.4 Obdelava podatkov.....	7
3.2 REZULTATI	8
4 INTERVJUJI.....	143
4.1 Intervju z Erikom Šubicom, športni funkcionar.	143
4.2 Intervju z Luko Likovičem, dirkač AMD Zvezda.....	154
5 RAZPRAVA.....	175
6 ZAKLJUČEK/SKLEPI	Napaka! Zaznamek ni definiran. 5
7 VIRI IN LITERATURA.....	186
8 PRILOGE.....	20

II KAZALO SLIK

Slika 1: GHD Lučine	1
Slika 2: Cilj nacionalnega programa prometne varnosti	2
Slika 3: Aleš Žakelj-Kafečk, GHD Lučine	6
Slika 4: Nesreča WRC Portugalska, Citroen C3 WRC	13
Slika 5: Erik Šubic, športni funkcionar AMD Zvezda	14
Slika 6: Luka Likovič, dirkač AMD Zvezda	15
Slika 7: GHD Lučine 2018	18

III KAZALO GRAFOV

Graf 1: Ali poznate kakšnega voznika GHD oz. rally-ja?	8
Graf 2: Ste že bili na kakšni dirki oz. rally-ju?	9
Graf 3: Ali veste kdo ob progi skrbi za varnost gledalcev in nadzoruje samo tekmovanje?	9
Graf 4: Ali ste seznanjeni z delom sodnikov?	10
Graf 5: Ali upoštevate ukaze »nadrejenih oseb«, ko ste na dirkališču?	10
Graf 6: Menite, da je na dirkališču za varnost dovolj poskrbljeno?	11
Graf 7: Ali veste, kako dirkači poskrbijo za svojo varnost?	11
Graf 8: Ali se strinjate, da lahko fotografi z dovolilnico hodijo izven traku?	12

IV KAZALO PRILOG

Priloga 1: Anketa	1
-------------------------	---

Povzetek

Cilj raziskovalne naloge je bilo ugotoviti osveščenost učencev o varnosti v prometu in zbrati razna mnenja o moto-športu (rally).

Za popestritev raziskovalne naloge sem opravil dva intervjuja, in sicer z Erikom Šubicem ter z Luko Likovičem. Oba sta z veseljem odgovarjala na zastavljena vprašanja in mi s tem pomagala pri nastanku naloge.

Ker je v Žireh veliko »dirkačev«, se moja raziskovalna naloga navezuje nanje, saj sem v drugem delu raziskovalne naloge raziskal tudi razna dirkaška področja in opravil intervjuje z nekaterimi najboljšimi vozniki rally-ja in gorskih hitrostnih dirk. Raziskal sem varnostno opremo, ki jo »dirkači« uporabljajo in pravila, ki veljajo tako za voznike kot sodnike. Skozi raziskovalno nalogo lahko najdete veliko informacij o dirkaškem svetu in o raziskani temi v Žireh.

Ključne besede: promet, osveščenost, varnost, pravila.

Zahvala

Zahvala gre vsem intervjuvanim: Eriku Šubicu in Luki Likoviču.

Zahvaljujem se tudi vsem anketirancem, ki so izpolnili anketne vprašalnike in pripomogli k rezultatom te naloge.

1 UVOD

Za izdelovanje raziskovalne naloge sem se odločil, da si pridobim izkušnje s področja raziskovalnega dela. Razmišljal sem, kaj naj raziskujem. Izbral sem mentorico, ki mi je najprej predstavila sam potek izdelave. Predlagal sem temo naloge in ker je bila le-ta obema zanimiva in lokalno obarvana, je bilo potrebno pričeti z delom. Najprej sem se sploh hotel seznaniti s pojmi varnost v prometu, moto-šport, dirka, intervju in še kaj se bi našlo. Sestavil sem ankete in opravil intervjuje z osebami, ki so pomembne na teh področjih, na katere se nanaša moja raziskovalna naloga. Cilj raziskovalne naloge je ugotoviti, koliko učenci osmih in devetih razredov naše šole poznajo avtomobilizem – rally v naši okolici. Raziskovalno delo terja veliko truda in časa, zato naj ne bi bilo samo sebi v namen.

Zastavil sem si naslednje hipoteze:

1. Veliko učencev je že bilo na hitrostnih preizkušnjah.
2. Učenci poznajo dirkače v okolici Žirov.
3. Učenci obožujejo avto-moto šport.
4. Učenci ne poznajo pravil obnašanja na gorskih dirkah in rally-jih.

Slika 1: GHD Lučine

Vir: <https://siol.net/media/img/86/ee/4c879d487747cdb37fe8-ghd-lucine.jpeg> (17.3.2019)

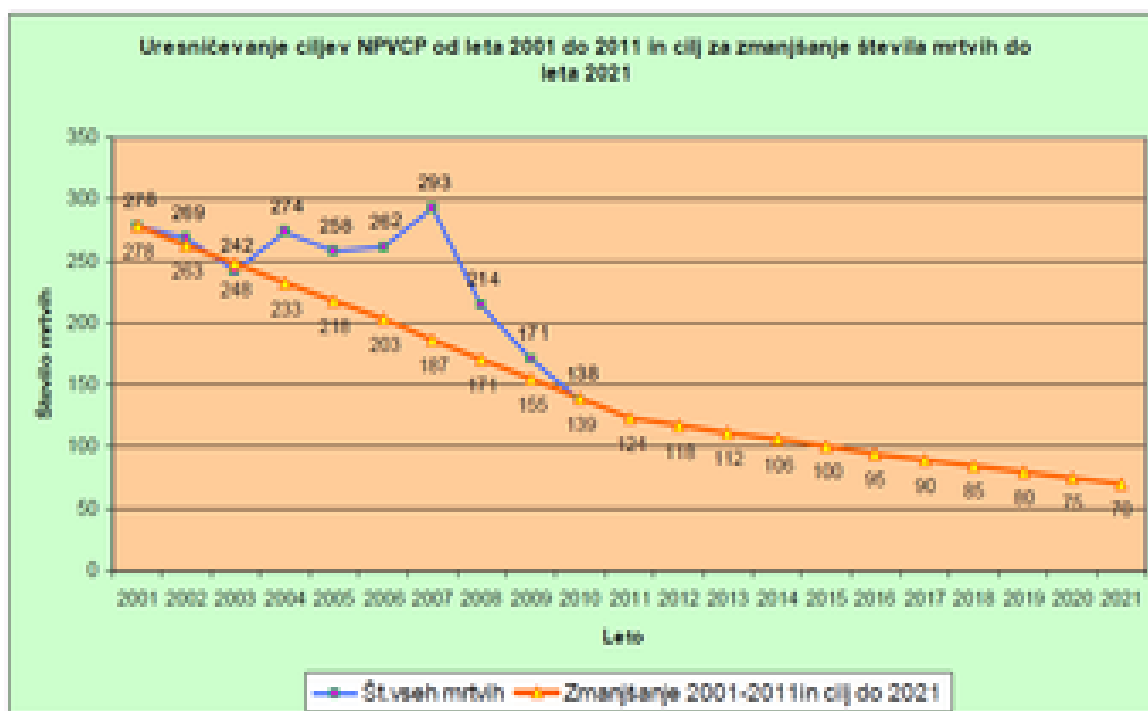
2 TEORETIČNI DEL

2.1 VARNOST V PROMETU

Prometna varnost je v Sloveniji precej širok in statistično skop pojem. V tujini znajo – oziroma imajo za to sredstva in ustrezne kadre – prometne nesreče bolje analizirati. Natanko določijo okoliščine in tudi vzrok povzročitve. Pri nas se vzroki nesreč skrivajo v pojmih, kot sta neprilagojena hitrost in napačna stran vožnje. Oba sta zelo relativna in posamezno nesrečo slabo razlagata.

Prometna varnost se nanaša na metode in ukrepe za zmanjšanje tveganja udeležencev v prometu, da se ne bi poškodovali ali celo umrli v prometni nesreči.

Da bi prometno varnost celovito razumeli, moramo razumeti pojem: voznik - vozilo - cesta - okolje in obravnavati varnost v procesu od izobraževanja, zakonodaje in njenega izvrševanja, boljše infrastrukture in razumevanja človeškega dejavnika.

Slika 2: Cilj nacionalnega programa prometne varnosti

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Plan_2020.png (20.11.2018)

2. 2 ZNANJE KOT POT DO VEČJE PROMETNE VARNOSTI

Avtomobili, tovorna vozila, motorji, kolesa, avtobusi, kombiji ... Voznik oziroma voznica, je oseba, ki na cesti vozi vozilo. Uspešno je opravil test o cestno-prometnih predpisih in izpit iz prve pomoči. V šoli vožnje (Avto šoli) je ob inštruktorju pridobil veliko izkušenj, spretnosti vožnje in postal vzoren voznik.

Takrat, pri osemnajstih letih, se je usedel v avtomobil, se pripel z varnostnim pasom, prilagodil ogledala, prižgal motor, luči in speljal. Med vožnjo z učiteljem vožnje (inštruktorjem) ob strani, je osredotočen na vse prometne znake, dovoljeno hitrost, pešce in upoštevanje cestno-prometnih predpisov. Iz dneva v dan postaja boljši voznik. Ko učitelj vožnje oceni, da je sposoben samostojne vožnje, ga prijavi na izpitno uro. Uspešnost izpitne ure je odvisna od njegove pripravljenosti, spretnosti in doslednega upoštevanja teoretičnega in praktičnega znanja varne vožnje. Budno oko izpitne komisije spremlja, ocenjuje vožnjo ter odloči o opravljenem vozniškem izpitu.

2. 2. 1 Voznik

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo pod geslom voznik naslednjo razlago: **voznik** -a m (i) *kdor (poklicno) vozi avtomobil*: postati voznik; voznik je pravočasno ustavil; dober, izkušen, previden voznik; voznik avtobusa, taksija, tovornjaka /poklicni voznik / voznik avtomobila // *kdor vozi kako vozilo sploh*: voznik je pognal konja in voz se je premaknil; voznik čolna, motornega kolesa, tramvaja; voznik kočije, traktorja, viličarja

Po definiciji, ki jo navaja Javna Agencija Republike Slovenije je voznik oziroma voznica, oseba, ki na cesti vozi vozilo. Ali ta definicija zadostuje? S formalnega stališča to seveda drži, vendar vemo, da voziti vozilo po cesti ni dovolj. S prometnimi pravili je sicer določeno, kakšno mora biti obnašanje in ravnanje voznika. Njegova vožnja mora biti samostojna in varna. Izredno veliko teže pa imata pri tem tudi kultura in strpnost voznika. Žal ti dve vrednoti pri nas precej pogrešamo.

Pravica do vožnje ni naravna pravica posameznika, ampak je boniteta, ki jo poseduje samo oseba z veljavnim vozniškim dovoljenjem (Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, 2011).

Raziskave so pokazale, da smo Slovenci nekje v zlati sredini – smo povprečni evropski vozniki. Večina voznikov vozi spodobno, razmeram primerno in upošteva druge, imamo pa, tako kot v vsaki državi, seveda tudi ljudi, ki so egoistični in gledajo samo nase – da bodo čim prej prišli, kamor hočejo, varnost pa pri tem ni pomembna.

2. 2. 2 Vozilo

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je zapisano: vozílo -a s (i) prevozno sredstvo: vozilo ovira promet; vozilo prehiteva, zavija v križišču; vozili sta čelno trčili; vozila vozijo, ekspr. drvijo, švigajo po cesti; parkirati, ustaviti vozilo; hitra, počasna vozila; lahko, luksuzno, veliko vozilo; kolo, luči, vrata, zavore vozila; nosilnost, preobremenjenost vozila; registrska tablica vozila; nadomestni deli za vozila / bojno, oklepno vozilo; cestno, tirno, vodno, zračno vozilo; dostavno, gasilsko, službeno, šolsko vozilo; električno, motorno vozilo na električni, motorni pogon; intervencijsko vozilo za prevoz priprtih ali prijetih oseb; osebno, tovorno, vojaško vozilo; priklopno vozilo brez lastnega pogona, ki se pripne, priključi k vlečnemu vozilu, zlasti za prevažanje tovora; rešilno vozilo za prevoz ponesrečenca, bolnika; terensko vozilo z močno konstrukcijo in pogonskim motorjem, visokim podvozjem in pogonom na vsa štiri kolesa za neasfaltirane, strme ceste; vesoljsko vozilo namenjeno za vesoljske polete; vlečno vozilo ki vleče drugo vozilo · ljudsko vozilo glede na uporabnost, ceno najbolj pogosto vozilo v državi ♦ teh. vozilo na zračno blazino motorno kopensko in vodno vozilo, ki drsi na zračni blazini

Vozílo je naprava za prevoz ljudi in/ali tovora. Vozila se delijo na:

- kopenska vozila: cestna vozila (npr. kolo, avtomobil) in tirna vozila (npr. vlak, podzemna železnica),
- vodna plovila/vozila (npr. čoln, ladja, podmornica, gliser),
- zračna plovila/vozila (npr. letalo, helikopter, balon),
- vesoljska vozila ali vesoljska plovila (npr. raketa, satelit, vesoljska postaja).

Vozila ločimo tudi glede na vrsto pogona. Tako poznamo motorna vozila in vozila brez motorja. Največ vozil ima motor z notranjim izgorevanjem (bencinskim ali dizelskim), nekatera imajo še vedno pogon na paro, druga električni pogon, nekatera (predvsem ladje in sateliti) pa atomski pogon.

Motorna vozila se delijo v kategorije glede na različne kriterije: rabo vozila, moč motorja, teža vozila, največje število potnikov poleg voznika, teža priklopnika,... Kandidat, ki želi opraviti vozniški izpit za posamezno kategorijo, mora izpolnjevati določene kriterije, ki so določeni za to kategorijo (starost, vozniške izkušnje ...).

Prometna kultura v Sloveniji se izboljšuje. Mnogi vozniki se že zavedajo, da prometna varnost ni nekaj samoumevnega, prav tako ni samoumevno naše vozniško znanje. Spreminjajo se namreč prometni predpisi, infrastruktura, tehnologija pri avtomobilih je izjemno napredovala ... Da smo varni vozniki, je nujno vseživljenjsko učenje oziroma treniranje vožnje.

2. 2. 3 Cesta

Cesta je vsaka tako zgrajena ali utrjena površina, da jo kot prometno površino lahko uporabljajo vsi ali določeni udeleženci v prometu pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi.

Javna cesta je tista prometna površina, ki jo je pristojni organ v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest razglasil za javno cesto določene kategorije in jo lahko vsak prosto uporablja na način in ob pogojih, določenimi z zakonom in drugimi predpisi.

Nekategorizirana cesta je vsaka prometna površina, ki ni kategorizirana kot javna cesta in na kateri se opravlja promet na način in pod pogoji, kot jih v skladu s predpisi o varnosti cestnega prometa določi lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec te prometne površine (gozdne ceste, dovozne ceste in pristopi do objektov ter zemljišč, funkcionalne prometne površine ob objektih, avtobusne postaje, ceste v zasebni lasti in podobne).

Avtocesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjuje predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Cesta, rezervirana za motorna vozila, je javna cesta, ki je namenjena prometu motornih vozil in je označena s prometnim znakom. (<http://www.tecajcpp.com/cpp/izrazi.php>. Pridobljeno, 26. 11. 2018)

2. 3 AVTOMOBILISTIČNE DIRKE

Avtomobilistično dirkanje je oblika športa. To je šport pri katerem potrebuješ avtomobil, da sodeluješ. Avtomobilistično dirkanje je zelo nevaren šport, pri katerem lahko tudi umreš ali pa se hudo poškoduješ. Čez leta so se avti razvili in postajali čedalje hitrejši, in s tem je postalo tudi avtomobilistično dirkanje veliko bolj nevarno.

Slovenija ima dolgo zgodovino avto športa. Že leta 1911 smo na naših tleh gostili prvo avtomobilistično dirko. Kasneje se je avtomobilistični šport razvijal prek gorskih dirk na Vrhniki in Ljubelju, po 2. svetovni vojni pa so novo gonilo razvoja tega športa postale gorske dirke na Gorjance. Slovenski dirkači so se vse pogosteje začeli pojavljati na velikih mednarodnih prireditvah, leta 1970 pa smo gostili prvo avtomobilsko dirko za evropsko prvenstvo.

Kljub svoji bogati zgodovini pa danes avto šport v Sloveniji ne uživa enakega statusa kot nekateri drugi športi. Poznavalci avtomobilističnih dirk poudarjajo, da je slabost avto športa v Sloveniji predvsem v neenotni delitvi različnih panog, kar za nekatere discipline predstavlja težje pogoje za napredovanje.

2. 3. 1 Dirka

Avtomobilistično dirkanje (tudi znan kot avtomobilsko dirkanje ali avto šport) je šport, ki vsebuje dirkanje avtomobilov. Rally na mednarodnih in večini državnih prvenstvih poteka v dveh razredih homogeniziranih cestnih dirkalnikov; Razred N produkcijskih dirkalnikov in Razred A bolj predelanih dirkalnikov. Dirke potekajo na zaprtih javnih cestah v formatu od točke do točke, kjer dirkači in sovozniki tekmujejo za točke, štartajo z zamikom eden po

eden. Rally običajno poteka v več etapah po različnih terenih, tekmovalci si lahko progo pred tem pri nižji hitrosti ogledajo in pripravijo načrt vožnje. Med dirko sovoznik dirkaču bere načrt, kar omogoči hitrejše dirkanje. Posamezno tekmovanje temelji na najnižjem seštevku časov posameznih etap, vključujoč časovne kazenske pribitke. (https://sl.wikipedia.org/wiki/Avtomobilisti%C4%8Dno_dirkanje. Pridobljeno, 26. 12. 2018.

Udeleženci na dirki so: voznik, sovoznik (2. voznik, potnik) in društvo.

- voznik je fizična oseba, ki vozi vozilo na dirki,
- sovoznik je fizična oseba, ki sodeluje z voznikom na dirki,
- društvo je pravna oseba, ki sodeluje na dirki s prijavljenimi vozniki in sovozniki pod svojim imenom,

2. 3. 2 Varnost na avtomobilski dirki

Oblika in moč avta sta pomembna, ampak tudi voznik mora biti zelo spreten, ko dirka

Laik bi ob pogledu na dirkače in dirkalne avtomobile, katerih vrednosti v Sloveniji segajo od nekaj tisoč evrov za starega zastavo yuga do četrta milijona evrov za nov reli avtomobil razreda R5, v tej obliki videl le brezglavo divjanje, morda celo onesnaževanje okolja in povzročanje splošne nevarnosti.

Toda v resnici je izkušen avtomobilski dirkač zelo varen voznik. Ne le zato, ker lahko na avtomobilski dirki sprosti ves svoj adrenalin in se dan pozneje v službo pelje povsem umirjeno, ampak ker za svoje uspehe potrebuje odlično vozniško znanje.

Slika 3: Aleš Žakelj-Kafeč, GHD Lučine

3 EKSPERIMENTALNI/EMPIRIČNI/RAZISKOVALNI DEL

V sledečem poglavju bom predstavil metode, s katerimi sem pridobil informacije in podatke, predstavljene v raziskovalni nalogi.

3.1 METODOLOGIJA

Najprej sem pregledal strokovno literaturo. Nato sem se odločil za teoretične metode dela: opisno metodo, metodo anketiranja in metodo intervjuja, ki sem ga oblikoval kot delno strukturirani intervju. Nato je sledilo statistično obdelovanje podatkov in primerjava le-teh.

3.1.1 Opis vzorca raziskave

Zanimalo me je mnenje ljudi več starostnih skupin. Od učencev 8. in 9. razreda do starostnikov. Razdelil sem 92 anket, vrnjenih pa je bilo 90. Opravi sem tudi intervjuje z različnimi rally vozniki, sodniki, vodstvom dirke. Ne vem pa, koliko anket je bilo izpolnjenih v posameznih razredih in koliko fantov in deklet je rešilo posamezno anketo, saj je bila le ta anonimna.

3.1.2 Opis merskega instrumenta

Moj merski inštrument je bila anketa, saj sem z njo pridobil največ informacij, ki so bile pomembne pri nastanku raziskovalne naloge. Vprašanja/trditve sem razdelil na več vsebinskih sklopov, ki so izhajala iz poznavanja teoretičnega dela problema. Za intervju sem pripravil vprašanja na podlagi lastnega poznavanja teme in teorije, ki sem jo pregledal.

3.1.3 Opis postopka zbiranja podatkov

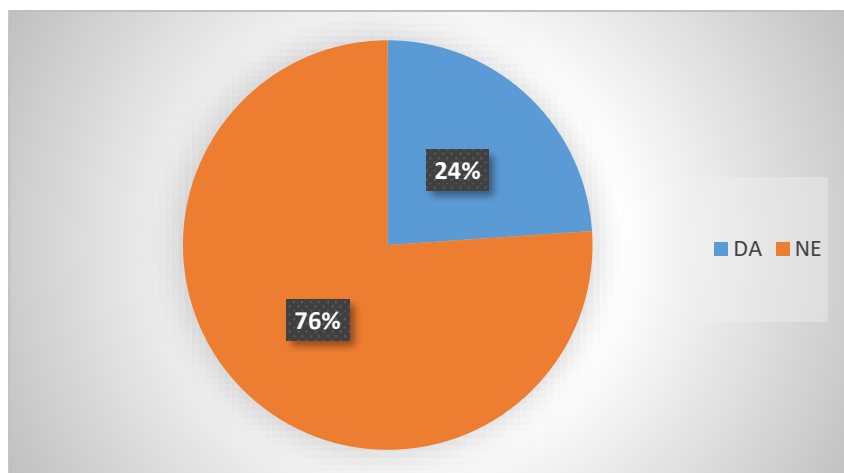
Vprašalnike sem razdelil učencem, kateri so nato izpolnili vprašalnike. Veliko jih je neslo vprašalnike domov, kjer so jih izpolnili njihovi starši ali stari starši. Časa za reševanje so imeli teden dni. Na žalost pa se je pokazalo, da nekateri vprašalnika sploh niso prinesli nazaj, ali pa je bil nepopolno izpolnjen.

3.1.4 Obdelava podatkov

Sledila je obdelava podatkov. Najprej sem naredil zbirnik odgovorov, večinoma v obliki tabel, kar mi je vzelo zelo veliko časa. Nato sem dobljene rezultate predstavil v obliki grafov, ki sem jih analiziral in interpretiral. Dodal sem še intervjuje z izbranimi osebami.

3.2 REZULTATI

V nadaljevanju so predstavljeni rezultati ankete, ki je bila izvedena v Žireh.

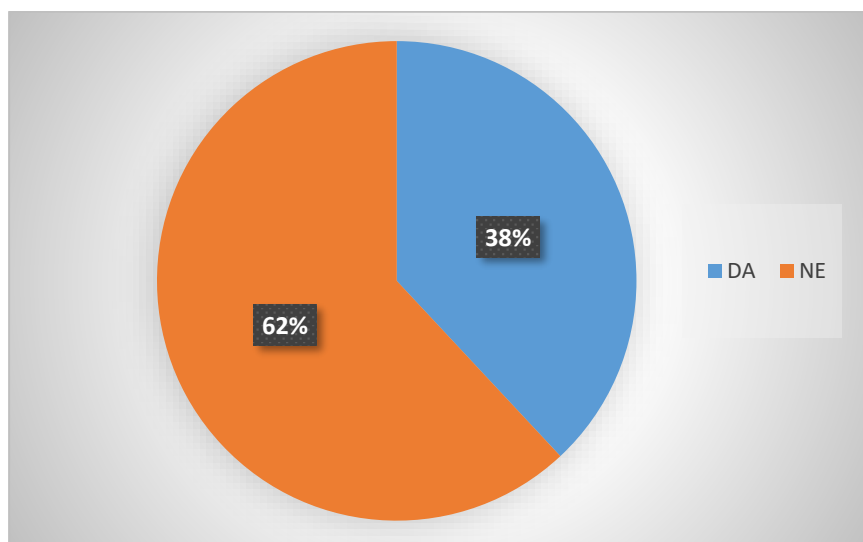

Graf 1: Ali poznate kakšnega voznika GHD oz. rally-ja?

Iz dobljenih informacij sem ugotovil, da 76 % anketirancev ne pozna nobenega dirkača, ki je doma v Žireh ali v njeni okolici. 24 % učencev pa trdi, da poznajo dirkače iz Žirov oz. iz njene okolice. Kdo je dirkač? Slovar slovenskega knjižnega jezika razlaga geslo dirkač-a m (á) 1. tekmovalec v hitrostni vožnji ali jahanju: dirkači vozijo letos po nekoliko spremenjeni progi; motociklistični dirkač; tekmovalec je rutiniran dirkač.

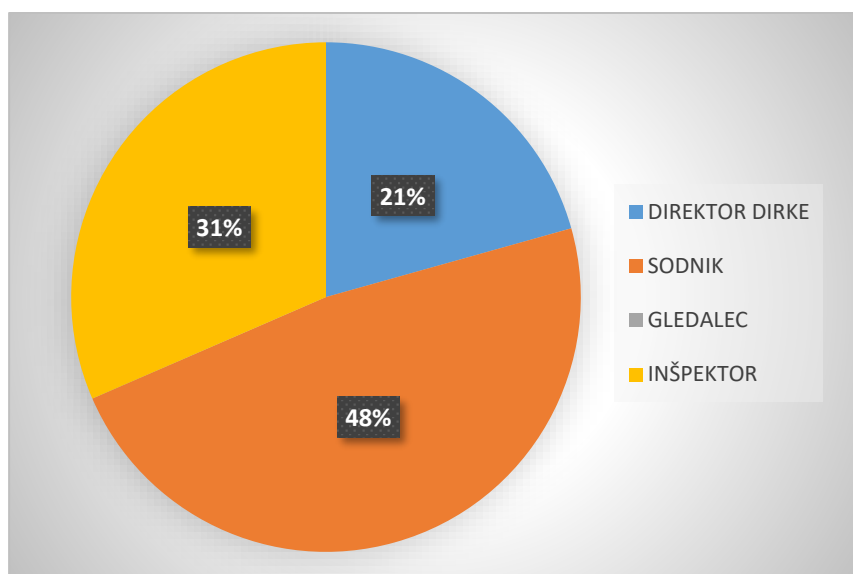
Prosil sem jih, da naj napišejo imena dirkačev.

Navedli so naslednja imena in priimke: Primož Tavčar, Aleš Žakelj-Kafečk, Luka Likovič, Franci Likovič, Rok Turk, Žan Nagode, Marko Mlinar.

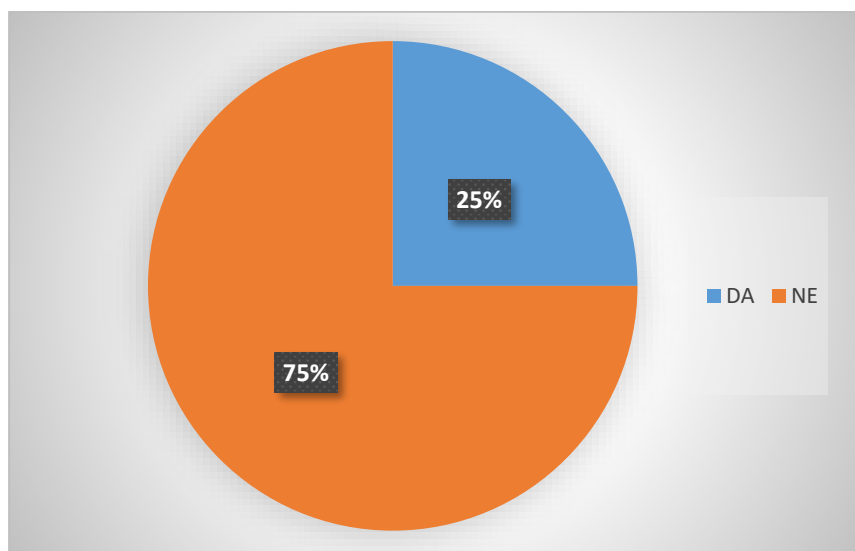
Graf 2: Ste že bili na kakšni dirki oz. rally-ju?

Iz drugega grafa sem ugotovil, da 62 % anketiranih ni bilo na dirkah, 38 % anketirancev pa se je hitrostne preizkušnje že udeležilo. To sem pričakoval, saj hitrost ni za vse.

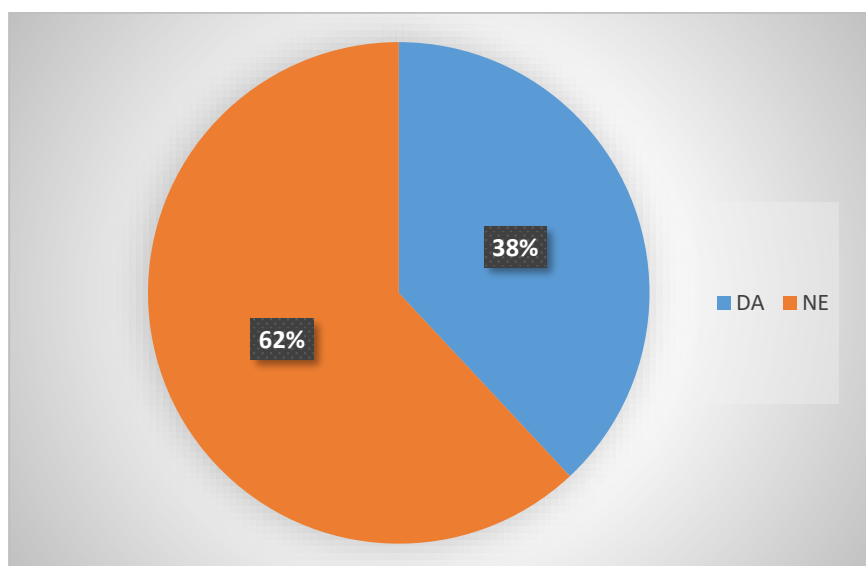
Graf 3: Ali veste kdo ob progi skrbi za varnost gledalcev in nadzoruje samo tekmovanje?

Pravilni odgovor je sodnik. Nekateri so se odločili za inšpektorja. Na dirki inšpektorja sploh ni. Nekateri so izbrali direktorja dirke. Direktor dirke na samem dirkališču nima kakšne posebne vloge. Nastanjen je na štartu »brzinca« in je glavni za komuniciranje z radijskimi postajami.

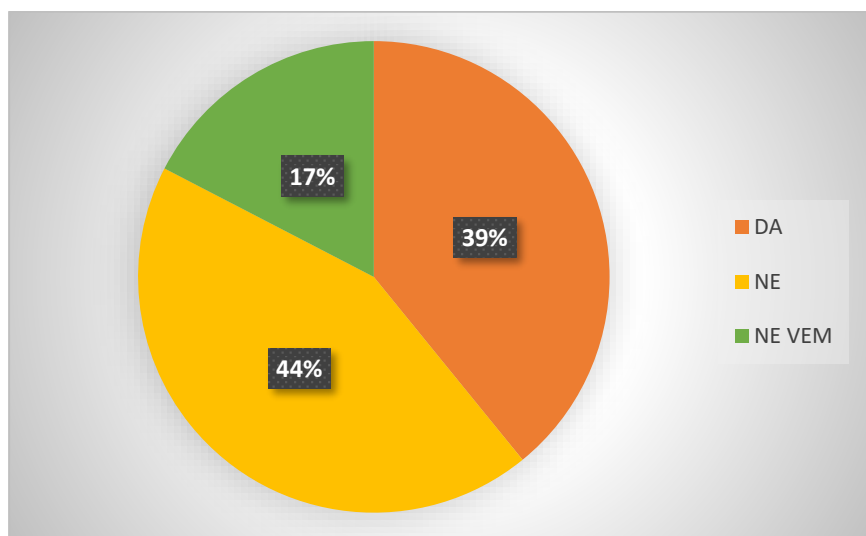
Graf 4: Ali ste seznanjeni z delom sodnikov?

75 % anketiranih ni seznanjenih z delom sodnika. 25 % učencev pa ve, kaj je sodnikovo delo na dirkališču. Tudi te rezultate sem pričakoval, saj ljudje, ki se ne zanimajo za dirke ne morejo tega vedeti.

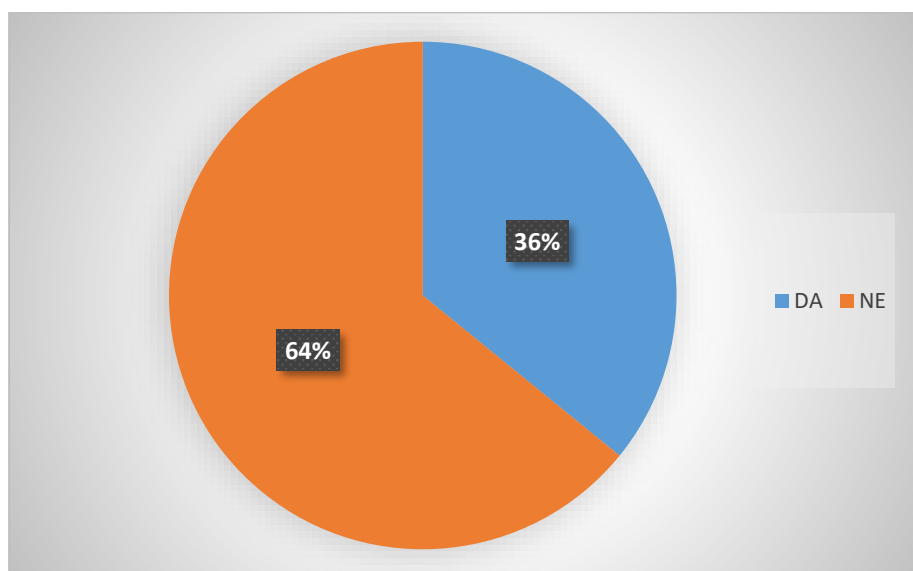
Graf 5: Ali upoštevate ukaze »nadrejenih oseb«, ko ste na dirkališču?

Ugotovil sem, da več kot polovica anketiranih ne upošteva ukazov sodnikov in redarjev. To vem iz lastnih izkušenj, saj sem velikokrat na dirkah. Velikokrat vidim, kako ljudje kar sami po svoje »skačejo« po progi. To je nevarno in zato se strinjam s petintridesetimi učenci, ki ubogajo ukaze sodnikov in redarjev.

Graf 6: Menite, da je na dirkališču za varnost dovolj poskrbljeno?

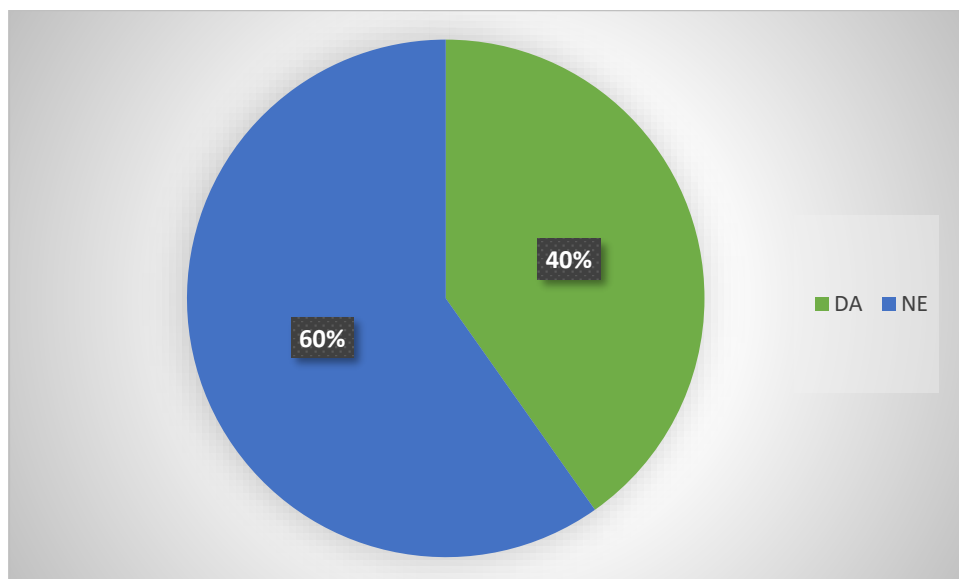
Mnenja so tukaj mešana. 39 % anketiranih meni, da je za varnost poskrbljeno, 44 % jih meni, da ni dovolj poskrbljeno za varnost, 17 % jih je pa neopredeljenih. Tukaj vam lahko povem, da je za varnost dovolj poskrbljeno. Pomagal sem s postavljanjem proge v Lučinah in zagotavljam, da je proga odlično zavarovana. Zavaruje se jo z varnostnih trakom, balami, gumami, hitrostnimi ovirami »šikane«.

Graf 7: Ali veste, kako dirkači poskrbijo za svojo varnost?

Ugotovil sem, da več kot polovica (64 % učencev) ne ve, kako dirkači poskrbijo za svojo varnost. 36 % učencev pa pozna načine, s katerimi se dirkači zavarujejo. Prosil sem jih tudi, da naj napišejo načine s katerimi dirkači poskrbijo za svojo varnost.

Drugo: Čelada, varnostna kletka, 5-točkovni pas.

Graf 8: Ali se strinjate, da lahko fotografi z dovolilnico hodijo izven traku?

Spraševal sem po strinjanju, če se fotografi z dovolilnico lahko sprehajajo izven traku in 60 % učencev se s tem ne strinja, 40 % anketirancev se pa strinja. Te ugotovitve me niso preveč presenetile, saj sem jih pričakoval.

Kaj si predstavljate pod pojmom AVTO-MOTO ŠPORT?

- Motokros,
- dirke,
- hitrost,
- hitrejša vožnja z avtomobilom,
- šport povezan s hitrimi vozili.

Na dirkališčih se dogajajo tudi nesreče (trki z avtomobili ...) Kaj menite, kakšni so vzroki za te posledice?

- Prekomerna hitrost,
- voznikova nezbranost,
- nepredvidnost,
- mokra pista (cesta),
- nepravilna izbira gum (trde, mehke).

Slika 4: Nesreča WRC Portugalska, Citroen C3 WRC
Vir: autosport.com (2.3.2019)

4 INTERVJUJI

Opravil sem dva intervjuja, in sicer sem povprašal Erika Šubica ter Luko Likoviča

Intervju z Erikom Šubicem, športni funkcionar

Slika 5: Erik Šubic, športni funkcionar AMD Zvezda
Vir: zasebna galerija (2. 3. 2019)

1. Ste odličen mizar, ampak ste tudi sodnik na dirkah. Ali se vam zdi to delo zahtevno?

Ne, to delo sploh ni zahtevno, saj me zelo veseli.

2. Koliko učenja in predavanj ste imeli preden postaneš sodnik?

Moraš hoditi na predavanja. Učiti se ni treba ravno veliko. Čas učenja je odvisen od posameznika. Nato te na koncu čaka zadnji test, kjer moraš pokazati pravilno uporabo gasilnika in pravilno komunikacijo preko radijske postaje. Potem odpišeš še pisni del. Teste nato pregledajo ter popravijo. Če si bil uspešen, ti potem dajo licenco športnega funkcionarja.

3. Mnogi vašega dela ob progi sploh ne poznajo. Kaj je pravzaprav vaša naloga med dirko?

Moja naloga je, da nadzorujem sam potek dogajanja. Komuniciram s centralo in posredujem ob kakšnih nesrečah. Po potrebi moram tudi pomesti progo. Nositi moram tudi oranžen jopič, da sem bolj viden.

4. Ali imate pred dirko tudi kakšne priprave (sestanke)?

Pred samim tekmovanjem se dobimo vsi sodniki na prej določenem mestu. Tam nas razdelijo po sodniških mestih in nam razdelijo radijske postaje, metle in zastavice.

5. Vedno ste med dirko dobre volje. Ali bi drugim priporočili, da naj opravijo tečaje za sodnika?

Seveda. Tečaj za športnega funkcionarja priporočam vsem, ki imajo radi vonj po bencinskih hlapih in po zažganih gumah.

Intervju z Luko Likovičem, dirkač AMD Zvezda

Slika 6: Luka Likovič, dirkač AMD Zvezda

Vir: <https://sl-si.facebook.com/public/Luka-Likovi%C4%8D> (27. 12. 2018)

1. Velikokrat posegate po najboljših mestih. Kaj je po vašem mnenju recept za to?

Hmm, kaj pa vem, predvsem dobra ekipa, dobro pripravljen dirkalnik in seveda dobro »natrenirana« proga

2. Ste tudi odličen dirkač. Ali lahko malo predstavite svoje dirkalno vozilo?

Kar se tiče mojega vozila zelo rad poudarim, da smo ga z mojo ekipo sestavili popolnoma sami. Vozilo je »zlajšano«, poširano nižano, dodani so aerodinamični dodatki in popolnoma prirejeno za GHD ima 1180 kg s polnim tankom brez voznika in 340 konjev, pogon na zadnji par koles, kar mi prinese največ užitka.

3. Kaj vam roji po glavi ko čakate na startu na »zeleno luč«?

Pred startom zamižim, v mislih odpeljem progo, si ponovim predvsem tiste odseke, ki so kritični oziroma zahtevni.

4. Tudi vaš brat je izvrsten dirkač. Ali kdaj med seboj tekmujeta kdo je boljši voznik?

Zelo, zelo dober je letos, je postal državni prvak divizije ena z zmagami na vseh dirkah za DP. To mislim, da ni uspelo se nikomur v tej diviziji. Tekmujeva ne. Ker

voziva povsem različne avte in ni mogoče primerjati, vsekakor pa me je on navdušil in o marsičem podučil v svetu dirkanja.

5. Dirkanje je tudi drag šport. Koliko vas sploh stane, recimo dirka v Lučinah?

Ja, lahko rečem, da kar nekaj stane, ampak če si vztrajen, priden in si nekaj dovolj želiš, ti lahko uspe, tako nekako je. O številkah ne bi. Moram pa poudariti, da mi zelo pomagajo sponzorji in moja ekipa. Brez njih ne bi šlo, če govorimo specifično o dirki v Lučinah pa ogromno pomaga tudi klub za katerega tekmujem, to je AMD Zvezda.

5 RAZPRAVA

S pomočjo anket sem ugotovil, da se ljudje še vedno ne zavedajo nevarnosti, katere prežijo nanje. Ogromno jih tudi še ni bilo na dirki, kar je zelo zanimiv podatek. Na dirkališčih je varnost na prvem mestu. Ugotovil sem, da veliko ljudi sploh ne uboga ukazov sodnikov na dirkališču. Pazljivost ni odveč. Na takih prireditvah moramo biti zelo pazljivi, saj vozila dosegajo hitrost preko 150 km/h. Moji cilji za to raziskovalno nalogo so bili doseženi, saj sem dobil vse informacije, ki sem jih si želel.

Postavil sem 4 hipoteze:

- **Veliko učencev je že bilo na hitrostnih preizkušnjah. OVRŽENA**

Ta hipoteza je ovržena, saj sem preko raziskovanja ugotovil, da večina anketirancev sploh še ni bila na hitrostni preizkušnji (dirka, rally ...).

- **Učenci poznajo dirkače v okolici Žirov. OVRŽENA**

Anketiranci ne-le, da poznajo dirkače, ampak so tudi navedli njihova imena. Poznavanje le-tega dokazuje, da se vsaj nekateri anketiranci dirk tudi udeležujejo in so njihovi navijači. Ampak je hipoteza ovržena, saj več kot polovica ne pozna dirkača, ki je doma v okolici Žirov.

- **Učenci obožujejo avto-moto šport. POTRJENA**

Ta hipoteza je potrjena, saj je več kot polovica anketiranih pokazala zanimanje za avto-moto šport.

- **Učenci ne poznajo pravil obnašanja na gorskih dirkah in rally-jih. POTRJENA**

Ta hipoteza je pa tudi potrjena, saj sem ugotovil, da učenci res ne poznajo pravil obnašanja na GHD ali rally-jih.

6 ZAKLJUČEK/SKLEPI

Prometne varnosti ne bo rešila represija ali visoke globe, temveč le znanje. Na varnost v cestnem prometu in tudi dirkališču najbolj vplivajo človek, vozilo, okolje – cesta ter prometna signalizacija. Vsi ti dejavniki so medsebojno povezani, med njimi pa ima, kot sem ugotovil glavno vlogo človek.

V tej raziskovalni nalogi sem prišel do zelo zanimivih ugotovitev. Raziskal sem samo delček o dirkaškem svetu – predvsem lokalno in vam povem, da je to tema, ki je zelo zanimiva. Menim, da bi bilo na temo avtomobilizem mogoče raziskovati vse globje in globje. Res si premalo zavedamo, kako je varnost v dirkaškem svetu pomembna. Varnost je v dirkaškem svetu najbolj pomembna, saj tu vozijo vozila, ki dosežejo nad 150 km/h. In saj veste, kako pravijo. "NAJPREJ VARNOST". Mojo raziskovalno nalogo bom zaključil z mislijo. Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava.

Slika 7: GHD Lučine 2018

Vir: <http://www.mat3.si/GALERIJA/GHD-Lucine-2017/slides/99557.jpg> (17.3.2019)

Šubic, N. Avto-moto šport v Žireh in okolici, raziskovalna naloga. OŠ Žiri, 2019.

7 VIRI IN LITERATURA

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, 2011.

Pavšič, Gregor: *Usodna strast*. Prva slovenska knjiga o reliju: šport čustev, človeške psihe in tehnološkega razvoja. Idrija: Založba Gregor Pavšič s.p, 2012.

SLOVAR slovenskega knjižnega jezika. Ljubljana: ZRC SAZU, 2001.

Zelena knjiga. Ljubljana: Zveza za avto šport Slovenije, 2018.

Spletni viri:

Slika 1: Cilj nacionalnega programa prometne varnosti

https://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Plan_2020.png (20.11.2018)

Slika 2: Nesreča WRC Portugalska, Citroen C3 WRC. Dostopno na naslovu: autosport.com (2. 3. 2019)

Slika 4: Luka Likovič, dirkač AMD Zvezda. Dostopno na naslovu: <https://sl->

[si.facebook.com/public/Luka-Likovi%C4%8D](https://sl.facebook.com/public/Luka-Likovi%C4%8D) (27. 12. 2018)

https://sl.wikipedia.org/wiki/Avtomobilisti%C4%8Dno_dirkanje.

8 PRILOGE

Priloga 1: ANKETA

Moje ime je Nejc Šubic in sem učenec 9. b razreda. V letu 2018/19 delam raziskovalno nalogo na temo avtomobilizem v Žireh. Prosil bi vas, da si vzamete nekaj minut ter izpolnite vprašalnik, saj mi tako lahko pomagate pri nastanku naloge. Anketa je ANONIMNA. Prosim vas, da pišete čitljivo.

AVTO-MOTO ŠPORT V ŽIREH

1. Kaj si predstavljate pod pojmom AVTO-MOTO ŠPORT?
_____.
2. Ali poznaš kakšnega voznika rally-ja ali gorskih dirk, ki je doma v Žireh in njeni okolici?
DA   NE
Če ste odgovorili z da, katere?
_____
_____.
3. Ste že kdaj bili na kakšni dirki, rally-u ali pa na gorsko hitrostni dirki?
DA   NE
Na kateri ste bili in kakšen udeleženi (gledalec, sodnik, dirkač, mehanik ...)?
_____
_____.
4. Ali veste, kdo ob progi skrbi za varnost gledalcev in nadzoruje samo tekmovanje (obkroži)?
INŠPEKTOR   GLEDALEC   SODNIK   DIREKTOR DIRKE
5. Ali ste seznanjeni z delom sodnikov?
DA   NE
6. Za varno dirkanje mora biti proga tudi pravilno postavljena in zavarovana. S čim jo zavarujejo?
_____
_____.
7. Ali upoštevate ukaze sodnikov in ostalih »nadrejenih«, ko ste na dirki?
DA   NE
8. Mislite, da je na dirkališču za varnost dovolj poskrbljeno?
DA   NE   NE VEM
Če ste obkrožili NE, zakaj?
_____.

9. Varnost pa je prvo pravilo tudi med dirkači. Ali veste kako, poskrbijo za svojo varnost med dirkami? DA NE
Če ste obkrožili DA, kako?

_____.

10. Fotografi na dirkah imajo dovolilnico za hojo po dirkališču na lastno odgovornost (izven traku). Ali se strinjate, da je to dovoljeno? Pojasnite.
DA NE

_____.

11. Kljub temu pa se še vedno na dirkališčih dogajajo nesreče (trki z avtomobili ...). Kaj menite, kakšni so vzroki za te posledice?

_____.

12. Če ste bili na kakšni dirki/rally ste gotovo videli, da imajo sodniki nekakšne zastavice več barv. To je za sporazumevanje z vozniki. Mogoče veste, kaj katera barva zastave pomeni?

ČRNA zastava: _____.

BELA zastava: _____.

RDEČA zastava: _____.

MODRA zastava: _____.

ZELENA zastava: _____.

RUMENA Z RDEČIMI POŠEVNIMI

ČRTAMI: _____.

RUMENA zastava: _____.

RELI JE PREPLETANJE ČLOVEKA IN STROJA,
IGRA ČUSTEV, PSIHIČNIH OMEJITEV IN FIZIKE.
POSEBNA KEMIJA, STRAST IN OBSEDENOST.
JE NEKAJ NEZNANEGA, POPOLNOMA
NEPREDVIDLJIVEGA, A VSELEJ SIJAJNEGA,
DA TE OSUPNE, OMAMI IN VSRKA VASE.
RAZUM ODPOVE, ČUSTVA NIKOLI.
(Gregor Pavšič: Usodna strast)

Hvala vam, da ste si vzeli čas za reševanje in mi s tem zelo pripomogli k nastanku moje raziskovalne naloge z naslovom Avtomobilizem v Žireh. 😊😊😊

...